

Onsdagen den 12 Februari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Protokollen för den 3 och 5 uti innevarande månad justerades och godkändes.

§ 2.

Herrar *Benedicks* och *Svanberg* anmäldes vara af sjukdom hindrade att deltaga i detta Kammarens sammanträde.

§ 3.

Enligt Kammarens förut fattade beslut företogos nu val af dels sex Revisorer för deltagande uti innevarande års granskning af Statsverkets, Riksbankens och Riksgälds-kontorets tillstånd, styrelse och förvaltning; dels äfven tre suppleanter för desse Revisorer, och utsågos:

till *Revisorer*:

Riksdagsfullmäktigen	Herr	<i>C. G. Indebetou</i>	med	149	röster	
"	"	<i>J. Lindström</i>	"	159	"	
"	"	<i>C. Th. Svanberg</i>	"	86	"	
"	"	<i>Jan Andersson</i>	"	83	"	
"	"	<i>Per Nilsson</i> i Espö	"	82	"	och
"	"	<i>G. de Maré</i>	"	80	"	samt

till *Suppleanter*:

Riksdagsfullmäktigen	Herr	<i>J. O. Leffler</i>	med	122	röster	
"	"	<i>L. J. Fahlander</i>	"	76	"	och
"	"	<i>C. A. V. Kallstenius</i>	"	73	"	

§ 4.

Förekom till behandling Herr *Johannes Anderssons* bordlagda motion, N:o 330, om indragning af Öfveringenjörstjensten vid General-landtmäterikontoret samt om förändrad arbetsordning för nämnda embetsverk. Sedan början af motionen äfvensom den del deraf, som innefattade motionärens yrkanden, blifvit upplästa, framställde Herr Talmannen den propositionen, huruvida Kammaren ansåge ifrågavarande motion vara af beskaffenhet att tillhöra Stats-Utskottets behandling. Härtill svarades med blandade ja och nej, hvarpå ordet begärdes af

Herr Hierta: Jag ber endast få fästa Kammarens uppmärksamhet på innehållet af den s. k. klämman i denna motion, hvaraf man finner,

att motionen går derpå ut att för inbesparing till Statsverket af den nu till en öfveringenjör utgående lönen denna tjänst skulle tillsvidare lemnas obesatt, i sammanhang hvarmed motionären föreslagit en i så måtto förändrad arbetsordning för Landtmäterikontoret, att öfveringenjörrens göromål blefvo öfverflyttade på de redan befintliga ingenjörerne, hvilket sednare förslag motiveras och närmare utvecklas i den del af motionen, som ligger emellan ingressen och klämman och här icke blifvit uppläst. Den nu väckta frågan står ingalunda i något nödvändigt sammanhang med Herr Björcks motion om en fullständig reorganisation af styrelseverken, utan är alldeles fristående samt för öfrigt så enkel och klar, att den mycket väl kan af Stats-Utskottet behandlas, hvarföre jag också påyrkar motionens remiss till detta Utskott.

Herr Staaff: Jag kan ej dela den åsigten, att ifrågavarande motion tillhör Stats-Utskottet. Såvidt jag vid motionens uppläsning nyss kunnat uppfatta dess innehåll, afser den uppenbarligen att en underdånig skrivelse skulle aflätas med begäran om en omorganisation af Landtmäterikontoret; men denna fråga är icke ställd i något omedelbart sammanhang med någon förändring i de penningeanslag, denna Riksdag kommer att bevilja, vid hvilket förhållande jag icke heller kan fatta, huru det är möjligt att remittera motionen till Stats-Utskottet. Det är visst sannt, att Herr Björcks motion om förändring i styrelseverkens organisation blifvit hänvisad till behandling af ett Särskildt Utskott, på den grund att den ansågs vara af beskaffenhet att eljest böra remitteras till Stats-Utskottet; men denna åsigt är dock i min tanke alldeles oriktig; ty om man blott genom att inslänga ett uttryck om önskvärdheten af en besparing i statsutgifterna kunde få en motion behandlad af Stats-Utskottet, vore det lätt att få nästan alla frågor dit öfverlemnade, i händelse, såsom man ju kan tänka sig, motionärerne af politiska skäl kunde önska det. Snart sagdt. allting kan föranleda åtminstone medelbart antingen förhöjning eller förminskning i Statens utgifter och blott genom att ställa en fråga i samband dermed, kunde man således få sin motion hänskjuten till Stats-Utskottet. Detta är beständt stridande mot min uppfattning af de olika Utskottens betydelse. I den nu förevarande motionen är hufvudfrågan att kunna åstadkomma en ändring i ett visst embetsverks organisation. Att deraf kan följa en besparing för Staten är visst godt och väl, men detta utöfvar ej så stort inflytande på sjelfva hufvudsaken, att motionen därför skall behandlas i annan ordning, än om någon förändring i Statens utgifter för ändamålet icke deraf kunnat uppkomma. För min del kan jag således icke instämma i Herr Hiertas yrkande, utan anser jag motionen böra behandlas af ett Tillfälligt Utskott.

Herr Lemchen: Jag ber att få instämma med Herr Staaff och endast tillägga den anmärkningen, att, i händelse Kammaren skulle anse motionen vara af beskaffenhet att tillhöra Stats-Utskottets behandling, den enligt min åsigt är för sent väckt. 55 § Riksdags-ordningen stadgar viss tid för motioners väckande uti de ämnen, som tillhöra Ständigt Utskotts behandling, och medgifver icke, att sådan fråga, med undantag af grundlagsförslag, får efter denna tids förlopp af riksdagsman väckas i

andra fall, än då den af redan inom någondera Kammaren fattadt beslut eller upptaget ärende eller annan under riksdagen inträffad händelse omedelbarligen föränledes. Till en *dylik* under riksdagen inträffad händelse kan man emellertid icke hänföra det förhållande, att en tjänsteman under riksdagens lopp dör eller erhåller afsked; ty frågan om indragning af en tjänst beror ingalunda derpå om tjänsten vid tillfället är besatt eller icke. Äfven om innehafvare af tjänsten finnes, är man ju oförhindrad både att väcka motion om och besluta tjänstens indragning, ehuru beslutet icke kan träda i verket förrän vid innehafvarens afgång. Derföre bestrider jag, att motionen kan till Utskott remitteras, såvida den anses vara af beskaffenhet att tillhöra Stats-Utskottets behandling.

I anledning af dessa yttranden fästade Herr Talmannen uppmärksamheten derpå, hurusom den af honom framställda propositionen just vore föränledd af de olika bestämmelser Riksdags-ordningen innehöll rörande tiden för afgifvande, å ena sidan, af sådana motioner, som höra under Ständigt Utskotts behandling, och å andra sidan af sådana frågor, som tillhöra Tillfälligt Utskott. Då nu inom Kammaren meningarne syntes vara delade om ifrågasvarande motions beskaffenhet att tillhöra antingen Stats-Utskottet eller Tillfälligt Utskott; vore dessmera nödvändigt att få denna fråga först afgjord, som endast i den händelse, att motionen förklarades tillhöra Stats-Utskottets handläggning, det funnes anledning till tvekan, huruvida motionen blifvit i grundlagsenlig ordning väckt, derom jemväl Herr Talmannen hade för afsigt att framställa proposition, derest Kammaren förklarade motionen vara af beskaffenhet att tillhöra Stats-Utskottet.

Öfverläggningen fortsattes härefter af

Herr Friherre Liljencrantz: För min del anser jag motionen höra under Stats-Utskottets handläggning, emedan den föreslagna tjänstindragningen naturligtvis medför en minskning i statsutgifterna, och hela frågan alltså ytterst reduceras till en anslagsfråga. Dessutom öfverensstämmer denna uppfattning med den, som i likartade fall förut gjort sig gällande. Jag behöfver i afseende härå blott erinra derom, att frågan om Krigskollegii omorganisation till en Arméförvaltning vid 1862 och 1863 årens riksdag hänskjöts till Stats-Utskottet, och det oaktadt denna omorganisation icke egde något inflytande på stadsbudgetens uppgörande, enär genom Ständernas beslut Kongl. Maj:t tillerkändes oinskränkt rätt att ombilda verket, derest det förut utgående anslag icke öfverskreds.

Beträffande den af en föregående talare yttrade åsigt, att motionen icke kunde anses föränledd af sådan under riksdagen inträffad händelse, hvarom Riksdags-ordningen förmåler, och att den derföre vore för sent väckt och ej borde kunna till pröfning upptagas, så synes mig en sådan grundlagstolkning något hårddragen. Det förefaller klart, att, om en tjänst är af sådan beskaffenhet, att densamma kan utan men för det allmänna indragas, så är rätta ögonblicket för en sådan indragning det, då innehafvaren dör eller eljest afgår från befattningen. Eger han nemligen fullmagt på lönen, så kan ett förslag om indragning först vid hans afgång leda till någon besparing; och denna "händelse" synes mig derföre

just vara af beskaffenhet att påkalla representantens uppmärksamhet och ingripande. Efter min tanke har motionären således varit fullt berättigad att nu framkomma med sitt förslag och få detsamma till vederbörligt Utskott remitteradt.

Herr Hierta: Sedan jag sednast yttrade mig, har fråga uppstått derom, huruvida motionen kunde i grundlagsenlig ordning till Utskott remitteras, eller om densamma icke borde, såsom för sent väckt, genast tillbakavisas. Enligt min tanke hade denna fråga egentligen skolat i främsta rummet pröfvas; men då så icke skett, utan Herr Talmannen först framställt proposition om motionens remiss till Stats-Utskottet, så drager jag deraf den slutföljd, att Herr Talmannen ansett motionen kunna remitteras, eller utgöra föremål för vidare grundlagsenlig handläggning, enär, med en motsatt uppfattning, Herr Talmannen, såsom vårdare af grundlagens helgd, otvifvelaktigt varit den förste att fästa uppmärksamhet vid det anmärkta förhållandet.

Beräffande nu den fråga, huruvida en tjänstemans död eller afgång från sin tjänst skall anses såsom en händelse eller icke, så ber jag att få fråga, hvad det i sjelfva verket är eller skall kallas, om icke just en händelse. Allt hvad som i tiden inträffar nämner man händelse eller tilldragelse eller något dermed synonymt, och jag förstår verkligen icke, hvarföre man ej vill unna den nu ifrågavarande händelsen att vara rätt och slätt en händelse. När grundlagen icke på minsta sätt kvalificerar begreppet, utan endast fordrar att en "händelse" skall hafva inträffat, finner jag det vara fullkomligen riktigt, att någon anmärkning i fråga härom icke af Herr Talmannen framställdes, utan motionens remiss till vederbörligt Utskott genast ifrågasattes.

För att återkomma till den af flere Kammarens ledamöter uttalade åsigt, att motionen icke tillhörde Stats-Utskottets handläggning, så föreställer jag mig, att desse ledamöter skulle komma till ett annat resultat, om de genomläst den del af motionen, som ligger emellan ingressen och den så kallade klämman. Här är ej fråga om en omorganisation, utan om en hemställan till Kongl. Maj:t, att öfveringenjörstjensten måtte tills vidare lemnas obesatt; hvarjemte i motionen påpekas huru de nämnda tjänstebefattning åliggande göromål lämpligen och till fördel för det allmänna kunna fördelas emellan de i General-landtmäterikontoret nu anställde fyra ordinarie ingenjörer. Att nu Stats-Utskottet skall handlägga dessa och likartade frågor, förefaller aldeles uppenbart, och jag förstår knappast, huruledes flere erfarne ledamöter af Kammarerna kunnat komma till en motsatt åsigt. Kan man t. ex. bestrida, att, derest fråga vore om indragning af ett gardesregemente, eller de tvänne fotgardenas sammanläggande till ett regemente, denna fråga hörde under Stats-Utskottets behandling, och detta äfven i fall ingen ledighet vid någotdera regementet förefunnnes, och alltså någon minskning i statsutgifterna icke för ögonblicket kunde ifrågakomma?

Jag förnyar alltså mitt yrkande om motionens hänvisande till Stats-Utskottet; och anhåller om Herr Talmannens proposition härom.

Herr Hiertas sednaste yttrande gaf Herr Talmannen anledning erinra, hurusom han icke framställt proposition på motionens hänvisande till Stats-Utskottet, utan endast överlemnadt till Kammarerna att afgöra, huruvida motionen innefattade sådant ämne, som tillhörde Stats-Utskottets behandling; åberopande Herr Talmannen sitt nyss afgifna yttrande rörande nödvändigheten att först få afgjordt, huruvida motionen ansåges tillhöra Stats-Utskottet — i hvilken händelse fråga vore för handen om dess behörighet enligt grundlagen att erhålla remiss — eller Tillfälligt Utskott, då något hinder för dess remiterande icke i grundlagen förefunnes.

Vidare yttrade

Herr Vougt: Jag är af den mening, att, i fall den här ifrågasvarande motionen vore i grundlagsenlig ordning väckt, densamma borde tillhöra Stats-Utskottets handläggning; men då jag icke kan medgifva, att den i sin närvarande form är med grundlagens föreskrift öfverensstämmande, så hemställer jag till motionären, att han ville densamma återtaga och i stället väcka förslag derom, att Riksdagen måtte ingå till Kongl. Maj:t med en skrivelse i ämnet. Hvad det påståendet beträffar, att motionen vore i sin närvarande form berättigad ur den synpunkt, att densamma grundade sig på en under riksdagen inträffad *händelse*, så kan jag för min del icke godkänna detta skäl. Att embetsmän dö eller få afsked är någonting, som dagligen inträffar. Skulle man t. ex., om en underlöjtnant vid ett regemente med åtta sådana beställningar på stat, under riksdagen, efter motionstidens slut, afgår, vara berättigad väcka motion på grund af § 55 i Riksdags-ordningen om indragning af den sålunda ledigblifna tjensten?

Jag tror icke, att detta är grundlagens mening, och får med anledning häraf yrka, att remiss på motionen i dess närvarande form måtte af Kammarerna vägras.

Herr Staaff: Med Herr Hierta finner jag det ostridigt, att en händelse, som händt, verkligen är en händelse. Men hvad som torde vara lika svårt att bestrida är, att det tillhör Representationen se till och pröfva, i hvad slags mer eller mindre omedelbart sammanhang den timade händelsen står till den väckta motionen och om denna är sådan, att just på grund af sagda händelse den är berättigad att hänvisas till Ständigt Utskott efter motionstidens slut. Det är således ingenting att tvista om en händelse, att den timat, men väl om dess inverkan i den gjorda framställningen; — och detta är en fråga, som icke nu genast kan företagas till afgörande.

För min del anser jag, att, om motionen verkligen skall tillhöra Stats-Utskottets behandling, den grundlagsenligt omöjligt, på grund deraf att den blifvit för sent väckt, numera kan komma till detta Utskott; och just dertfore att jag önskar, att motionen må förhjälpas till någon behandling, finner jag mig ytterligare föranlåten, att vidhålla hvad jag nyss yttrade.

I afseende särskildt å grundlagen, frågar jag, om 39 § i nu gällande Riksdags-ordning kan vinna tillämpning i förevarande fall, derest Kammar-

ren skulle medgifva Stats-Utskottet att upptaga motionen och huru densamma någonsin skall kunna inverka på den budget, som Stats-Utskottet för närvarande är sysselsatt att uppgöra? Ty, såsom jag uppfattat motionen, afser den, att ifrågavarande tjänstebefattning skulle lenmas obesatt, eller, med andra ord, att det skulle bero af Kongl. Maj:t, att hos Riksdagen föreslå en förändrad organisation af embetsverket och i sammanhang dermed tjänstens indragning, hvarefter först Riksdagen finge att med ärendet taga befattning, — men ingalunda nu i annan mån, än som innefattas i förslagsskrifvelsen till Kongl. Maj:t.

Saken är således helt enkelt en organisationsfråga. Frågan blir alltså helt enkelt denna skall Riksdagen ingå till Kongl. Maj:t med anhållan, att en åtgärd i den syftning, motionären föreslagit, må vidtagas?

Då vid sistlidne riksdag framställning gjordes om förändrad organisation af rikets styrelse och förvaltande verk i allmänhet, — på hvad grund blef denna Herr Björcks motion då öfverlemnad till ett Tillfälligt Utskott? Först och främst på den grund, att den helt enkelt hörde dit, och vidare äfven derföre, att Herr Björck då icke tillsatte den quintessensen, som han denna gång behagat vidfoga sin nu å nyo framlagda motion i enahanda ämne, för att få den att gå till Stats-Utskottet, eller uppgiften att den äsyftar besparing i utgifterna för den civila administrationen.

Vid förra riksdagen blef motionen således riktigt hänvisad till Tillfälligt Utskott, och så vidt det förslag, som här föreligger, nu skall bringas till något resultat, anhåller jag, att Kammaren behagade förklara, att Herr Johannes Anderssons motion jemväl tillhör Tillfälligt Utskotts behandling, såsom endast afseende en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, som afser förslag framdeles till förändrad organisation af det ifrågavarande embetsverket.

Öfverläggningen var slutad.

Herr Talmannen förnyade sin förut framställda proposition, huruvida Kammaren ansåg ifrågavarande motion vara af beskaffenhet att tillhöra Stats-Utskottets handläggning; och framställde, då denna fråga med blandade ja och nej besvarades, dernäst proposition derom, huruvida motionen tillhörde Tillfälligt Utskotts behandling. Då jemväl härtill svarades med ja och nej, samt votering begärdes, blef följande voteringsproposition uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som anser Herr Johannes Anderssons från Elfsborgs län motion, N:o 330, innefatta sådant ämne, som tillhör Stats-Utskottets behandling,
röstar ja;

Den, det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, har Kammaren förklarat ifrågavarande motion tillhöra Tillfälligt Utskotts handläggning.

Omröstningen utföll med 47 ja mot 111 nej, och hade Kammaren följaktligen beslutat, att motionen tillhörde Tillfälligt Utskotts handläggning. På ytterligare propositioner hänvisades motionen till Tillfälligt Utskott, och bestämdes att densamma skulle handläggas af Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 6.

§ 5.

Föredrogs punktvis och bitölls Stats-Utskottets Memorial N:o 2, angående riksdagskostnadernas bestridande af Riksgälds-kontoret.

§ 6.

Föredrogs Stats-Utskottets Utlåtande N:o 3, i anledning af väckt motion om beredande af befrielse för de vägfärande från skyldigheten att erlägga afgift, för begagnande af den genom Bollebygds och Wedens härad anlagda allmänna landsväg.

Härunder anförde

Herr Carl Larsson från Elfsborgs län skriftligen: Vid sista riksdagen väckte jag motion derom, att den del af befolkningen i Bollebygds och Wedens härad, som begagnar sig af den väg, hvilken nu är i fråga, måtte blifva befriad från den höga vägafgift, som är tillförsäkrad det bolag, som anlagt denna väg, hvarvid vederbörande Utskott, efter mitt förmenande, uppfattade saken så, att det trodde min motion gå ut derpå, att bolaget skulle gynnas med statsanslag, för att undgå den förlust, hvaraf deras aktier drabbats genom trafikens dragande från denna väg till jernvägen. Sådant var icke mitt syfte, hvarföre jag vid nuvarande riksdag i den af mig väckta motionen hemställt, det Kammaren ville till Kongl. Maj:t ingå med skrifvelse derom, att Kongl. Maj:t täcktes på lämpligt sätt aflyfta den börda, som den dryga vägafgiften förorsakar den fattiga befolkning, som nödgas begagna denna väg, hvilken den sjelf underhåller, och hvilken vägafgift, i följd af i motionen anmärkta förhållanden, aldrig kommer att upphöra.

Mången torde måhända tänka, att ortens invånare fått jernvägen i stället och kunna af den sig begagna, men hvar och en, som på den i klubbnumren varande jernvägskartan vill deråt egna en blick, skall snart göra sig öfvertygad, att den befolkning, som här är i fråga, blifvit icke allenast från den större trafiken genom jernvägen isolerad, utan har tre å fyra mil till densamma. Jernvägen ligger nemligen parallelt med den nu ifrågavarande landsvägen på nämnda afstånd, med moras och större skogar emellan, så att det är omöjligt att till den leda någon väg, ehuru försök dertill icke sagnats.

Vägafgiften utgör för befarande af oftanämnda väg för en dragare med lass eller en bondkärria, hvarje gång vägen befares fram och åter, 37 $\frac{1}{2}$ öre, för parlass dubbelt och i proportion för bättre åkdon. Den sparsamma och fattiga befolkningen försörjer sig mest med binäringar, emedan dess svaga jord ej mågtar underhålla den. Om nu en af ortens innevånare för sitt lass, hvilket han forslat till Göteborg eller Borås, får ett å två lispund mjöl, kommer sålunda vägafgiften att betydligt fördyra detsamma.

Bollebygds och Wedens härad, som ligga intill det stora Marks härad, och lika med detta känt tryckningen och förlusten af attagande handslöjder och binäringar, hvilka de lika med detta idkat, och hvaraf de äro i så stort behof, hafva icke begärt eller hugnat med något af de rika anslag, hvilka såväl nämnda härad som många andra orter i riket af Sta-

ten under de sednaste åren fått emottaga, och anhåller jag derföre vördsamligen, på de grunder jag här och genom motionen i ämnet vågat framlägga, om Kammarens bifall till det i motionen begärda understödet, desto mindre vådligt som Kongl. Maj:t icke utan goda och billiga grunder biträdt de syften, som i motionen blifvit framställda.

Vidare anfördes ej och Utlåtandet bifölls.

§ 7.

Vid nu förnyad föredragning af Stats-Utskottets Utlåtande N:o 4, i anledning af väckt motion om förändring i betalningsvilkoren för de till Wessman—Barkens jernvägsbolag från Riksgälds-kontoret utgifna lån, blef samma Utlåtande för andra gången bordlagdt.

§ 8.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets Utlåtande N:o 5, i anledning af väckt motion om ett lån å 100,000 R:dr åt Smedjebackens valsverksbolag för tillverkning af jernvägsmateriel.

§ 9.

Till föredragning förekom Första Kammarens protokollsutdrag, N:o 66, innefattande afslag å Andra Kammarens inbjudning om tillsättande af ett Särskildt Utskott för behandling af frågor rörande elementarläroverken och folkundervisningen.

I anledning af detta Medkammarens beslut föredrogs nu, för hänvisande till vederbörligt Utskott, de till det ifrågasatta Särskilda Utskottet förut remitterade motionerna N:is 153, 159, 230 och 299.

Angående den förstnämnda af dessa motioner, eller N:o 153, afgifven af Herr Leffler, yttrade motionären

Herr Leffler: Sedan saken fått den vändningen, att, i följd af Första Kammarens vägran att deltaga i Andra Kammarens beslut om ett Särskildt Utskotts tillsättande, något sådant icke kan komma i fråga, så hemställer jag, om icke den af mig väckta motionen kunde få af mig ändras derhän, att densamma blefve behörig att till ett Tillfälligt Utskott förvisas, nemligen till Andra Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 1, som eger att behandla frågor af det slag, hvartill min motion hör.

Herr Rosenberg: Jag tror icke, att man bör bifalla motionärens anhållan att få sin motion framställd i den form han föreslagit. Det enda lämpliga sättet synes mig vara, att han återtager den och derefter väcker samma motion i ny form.

Herr Leffler: Jag anhåller att få ändra mitt yrkande i öfverensstämmelse med hvad Herr Rosenberg i sitt yttrande föreslagit.

Efter sålunda slutad öfverläggning biföll Kammarerna, på framställd proposition, att Herr Leffler fick återtaga denna sin motion.

Vidare förekom:

Herr *Hedlunds* motion N:o 159.

Sedan, enligt Kammarens vid sista sammanträdet dertill lemnade medgifvande, motionären fått återtaga den del af motionen, som anginge bestämmandet af lön från Statsverket för de af motionären länsvis föreslagna undervisningsinspektörer, blef ifrågavarande motion hänvisad till Tillfälliga Utskottet N:o 1.

Herr *Rundbäcks* motion N:o 230;

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Jonas Anderssons* motion N:o 299;

Hänvisades äfven till Stats-Utskottet.

§ 10.

Föredrogs ånyo utdrag af Första Kammarens protokoll N:o 67. Enligt detta protokollsutdrag hade nämnda Kammare afslagit Andra Kammarens inbjudning att för pröfning af motioner rörande landtförsvarets organisation tillsätta Särskildt Utskott; men derjemte förbehållit sig att, derest nådig Proposition i frågan af Kongl. Maj:t till Riksdagen aflätes, då taga i öfvervägande, huvuvida för behandling af denna jemte sammanhang egande frågor Särskildt Utskott bör tillsättas.

Då emellertid Andra Kammaren, under förutsättning af inbjudningens antagande, till det sålunda ifrågasatta Särskilda Utskottet hänvisat dels Herr Daniel Danielssons motion N:o 181 och dels Herr Sven Nilssons motion N:o 294, skulle alltså nu beslutas om annan remiss af dessa motioner; och yttrade härvid:

Herr Sven Nilsson: Som den Första Kammaren icke behagat biträda Andra Kammarens beslut om tillsättande af ett Särskildt Utskott för försvarsverkets ordnande, så får jag anhålla att min motion måtte blifva remitterad till Stats-Utskottet, dock så att Stats-Utskottet icke måtte för hastigt företaga den till behandling, utan först afbida ankomsten af den Kongl. Propositionen i ämnet.

Hvarefter såväl motionen N:o 181 som motionen N:o 294 hänvisades till Stats-Utskottet.

§ 11.

Ledighet från Riksdagsgöromålen beviljades Herr *Lars Daniel Andersson* under 12 dagar från den 17 i denna månad.

§ 12.

Anmälades till bordläggning:

Stats-Utskottets utlåtanden:

N:o 6, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Remiss å Kongl. Kammarkollegii berättelse om Sala silfververks ränteersättningsfond för redogörelse-året 1866;

N:o 7, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition om inlösen af vissa Kronan tillhöriga lägenheter i Falun för inrättande derstädes af en lägre bergsskola;

N:o 8, angående beräkningen af Statsverkets inkomster;

N:o 9, i anledning af väckt motion om nedsättning i den vid sednaste riksdag för Andra Kammarens ledamöter bestämda resekostnadsersättning; samt

Lag-Utskottets Utlåtande N:o 3, i anledning af verkställd granskning af Riksdagens Justitie-ombudsmans embetsförvaltning.

§ 13.

Justerades protokollsutdrag rörande de i §§ 3, 4, 5, 6 och 8 af detta protokoll omnämnda beslut.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. 12 $\frac{1}{4}$ e. m.

In fidem
H. Husberg.

Lördagen den 15 Februari.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Protokollet för den 8 äfvensom protokollsutdrag, N:is 117 och 118, för den 12 uti innevarande månad upplästes och godkändes.

§ 2.

Vid nu ånyo skedd föredragning af Stats-Utskottets Utlåtande N:o 4, i anledning af väckt motion om förändring i betalningsvilkoren för de till Wessman—Barkens jernvägsbolag från Riksgälds-kontoret utgifna lån, begärdes ordet af följande ledamöter, som yttrade:

Herr Åman: Med anledning af Stats-Utskottets förevarande Utlåtande anhåller jag vördsamt att få lemna några upplysningar.

Byggandet af ifrågavarande jernväg, hvilken sammanbinder tvänne sjöar, Wessman och Barken, inom Vesterbergslagen eller sydvestra delen af Dalarne blef, i anseende till oförutsedda hinder af berg och så kallad väsjord, betydligt kostsammare än hvad af vederbörande beräknats.